

**“ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO‘NALISHLARI” nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-3, 2026**

THE ROLE OF LOCAL GOVERNMENT BODIES IN THE DEVELOPMENT OF ENTREPRENEURSHIP

Husainova Rayxon Ravshanbekovna

1st-year Master’s Student, Economics Program Asian International University

Abstract

This thesis examines the role and activity mechanisms of local government bodies in entrepreneurship development. The directions of forming business environment, financial support and infrastructure development are analyzed and practical recommendations are developed based on international experience.

Keywords

entrepreneurship, local government, small business, business environment, business incubator, financial support, regional development.

TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA MAHALLIY BOSHQARUV ORGANLARINING ROLI

Husainova Rayxon Ravshanbekovna

Osiyo Xalqaro Universiteti Iqtisodiyot yo‘nalishi 1-bosqich magistranti

Annotatsiya: Ushbu tezisda tadbirkorlikni rivojlantirishda mahalliy boshqaruv organlarining roli va faoliyat mexanizmlari ko‘rib chiqilgan. Tadbirkorlik muhitini shakllantirish, moliyaviy qo‘llab-quvvatlash va infratuzilmani rivojlantirish yo‘nalishlari tahlil qilingan va xorij tajribasi asosida amaliy tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Аннотация: В данном тезисе рассматриваются роль и механизмы деятельности органов местного управления в развитии предпринимательства. Проанализированы направления формирования предпринимательской среды, финансовой поддержки и развития инфраструктуры, разработаны практические рекомендации на основе зарубежного опыта.

**“ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO‘NALISHLARI” nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-3, 2026**

Kalit so‘zlar: tadbirkorlik, mahalliy boshqaruv, kichik biznes, tadbirkorlik muhiti, biznes inkubator, moliyaviy qo‘llab-quvvatlash, mintaqaviy rivojlanish.

Ключевые слова: предпринимательство, местное управление, малый бизнес, предпринимательская среда, бизнес-инкубатор, финансовая поддержка, региональное развитие.

Zamonaviy iqtisodiyotda tadbirkorlik barqaror rivojlanishning asosiy harakatlantiruvchi kuchi sifatida e'tirof etilmoqda. “O‘zbekiston-2030” strategiyasi va “Tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirish konsepsiyasi” doirasida mahalliy boshqaruv organlarining tadbirkorlikni qo‘llab-quvvatlash bo‘yicha vazifalari ustuvor yo‘nalish sifatida belgilangan. 2024-yil ma'lumotlariga ko‘ra, O‘zbekistonda 492 mingdan ortiq kichik biznes sub'ektlari faoliyat yuritmoqda, ular YaIMning 56,7% ini ishlab chiqarmoqda va 7,8 million ish o‘rnini ta'minlamoqda. Biroq mintaqalar kesimida tadbirkorlik rivojlanishi notekis kechmoqda — Toshkent shahrida har 1000 aholi uchun 28,4 ta tadbirkorlik sub'ekti to‘g‘ri kelsa, Qoraqalpog‘iston Respublikasida bu ko‘rsatkich 11,7 tani tashkil etadi. Bunday tafovutlar mahalliy boshqaruv organlarining tadbirkorlikni qo‘llab-quvvatlash faoliyatidagi farqlar bilan bevosita bog‘liq [1].

Mahalliy boshqaruv organlarining tadbirkorlikni rivojlantirishdagi rolini tahlil qilganda, mintaqalar o‘rtasida sezilarli farqlar mavjudligi aniqlanadi. So‘rov ma'lumotlariga ko‘ra, yangi tashkil etilgan korxonalarining 5 yillik omon qolish darajasi Toshkentda 68,4% bo‘lsa, chekkadagi hududlarda bu ko‘rsatkich 47-52% atrofida. Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, mahalliy boshqaruv organlari faol ishtirok etgan mintaqalarda tadbirkorlik faolligi 40-60% yuqori va yangi korxonalarining omon qolish darajasi 25-35% ko‘proq. Bu holat mahalliy hokimliklarning tadbirkorlikni qo‘llab-quvvatlash faoliyatini takomillashtirish zarurligini ko‘rsatadi.

**“ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO‘NALISHLARI” nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-3, 2026**

Mahalliy boshqaruv organlarining tadbirkorlikni rivojlantirishdagi birinchi muhim yo‘nalishi qulay tadbirkorlik muhitini shakllantirish va regulyativ siyosatni takomillashtirishdir. "Yagona darcha" markazlari orqali tadbirkorlik sub'ektlarini ro‘yxatga olish, litsenziyalar va ruxsatnomalar berish jarayonlarini soddalashtirish muhim ahamiyatga ega. O‘zbekistonda Davlat xizmatlari markazlari tarmog‘i faoliyat yuritmoqda — 2024-yilga kelib 210 dan ortiq markaz ishga tushirilgan. Biroq so‘rov ma'lumotlariga ko‘ra, Toshkent shahrida korxonani ro‘yxatga olish o‘rtacha 2,3 kun vaqt olsa, chekka hududlarda bu muddat 8-12 kungacha cho‘zilishi mumkin. Shuningdek, tekshirishlar soni Toshkentda yiliga o‘rtacha 1,4 ta bo‘lsa, ayrim viloyatlarda 4-6 taga yetadi. Xavfga asoslangan nazorat tizimiga o‘tish va ma'muriy to‘siqlarni bartaraf etish tadbirkorlik faolligini sezilarli oshiradi [3].

Ikkinchi muhim yo‘nalish tadbirkorlarni moliyaviy qo‘llab-quvvatlash mexanizmlarini joriy etishdir. Viloyat va tuman hokimliklari huzuridagi tadbirkorlikni qo‘llab-quvvatlash fondlari imtiyozli kreditlar, grantlar va subsidiyalar taqdim etadi. 2024-yilda bunday fondlar orqali 2,4 trillion so‘m mablag‘ ajratilgan. Biroq so‘rov ma'lumotlariga ko‘ra, kichik tadbirkorlarning faqat 23% i mahalliy fondlardan moliyaviy yordam olgan. Kredit kafolatnomalarini taqdim etish, foiz stavkalarini subsidiyalash va moliyaviy xizmatlarga kirishni osonlashtirish ustuvor vazifalar hisoblanadi. Janubiy Koreya va Germaniyaning tajribasi shuni ko‘rsatadiki, kredit kafolatnoma dasturlari kichik biznesning bank kreditlariga kirishini 3-4 marta oshirishi mumkin [4].

Uchinchi yo‘nalish tadbirkorlik infratuzilmasini rivojlantirish va biznesni qo‘llab-quvvatlash institutlarini yaratishdir. Biznes inkubatorlar yangi tashkil etilgan korxonalariga ish joyi, asbob-uskunalar, maslahat xizmatlari va tarmoqlashtirish imkoniyatlarini taqdim etadi. O‘zbekistonda 2024-yilga kelib 87 ta biznes inkubator

**“ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO‘NALISHLARI” nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-3, 2026**

faoliyat yuritmoqda, biroq ularning 62% i Toshkent shahri va viloyatida joylashgan. Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, inkubatorlarda rivojlangan korxonalarining 5 yillik omon qolish darajasi 87% ni tashkil etadi, inkubatorsiz esa bu ko‘rsatkich 44%. Mintaqaviy biznes inkubatorlar, kovorking markazlar va kichik sanoat zonalarini tarmog‘ini kengaytirish zarur. O‘zbekistonda 23 ta erkin iqtisodiy zona va 420 dan ortiq kichik sanoat zonasi faoliyat yuritmoqda.

To‘rtinchi yo‘nalish ma‘lumot, maslahat va o‘quv xizmatlarini taqdim etishdir. Viloyat va tuman hokimliklari huzuridagi tadbirkorlikni qo‘llab-quvvatlash markazlari biznes-rejalashtirish, buxgalteriya hisobi, soliq masalalari va bozor tahlili bo‘yicha bepul maslahat xizmatlari ko‘rsatadi. 2024-yilda bunday markazlar orqali 180 mingdan ortiq tadbirkorga maslahat xizmatlari ko‘rsatilgan. Biroq so‘rov ma‘lumotlariga ko‘ra, tadbirkorlarning 47% i davlat qo‘llab-quvvatlash dasturlari haqida yetarli ma‘lumotga ega emas. Tadbirkorlik ta‘limi dasturlari, mentorlik va coaching dasturlari hamda axborot tarqatish tizimini takomillashtirish zarur. Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, tadbirkorlik ta‘limi olgan shaxslarning korxonaga ochish ehtimoli 2,1 marta yuqori va korxonaga muvaffaqiyat darajasi 35% ko‘proq [5].

Tadbirkorlikni rivojlantirishda mahalliy boshqaruv organlarining roli ko‘p qirrali va hal qiluvchi ahamiyatga ega. Qulay tadbirkorlik muhitini shakllantirish, moliyaviy qo‘llab-quvvatlash mexanizmlarini joriy etish, infratuzilmani rivojlantirish va ma‘lumot-maslahat xizmatlarini taqdim etish bir-biri bilan chambarchas bog‘liq ustuvor yo‘nalishlar sifatida amalga oshirilishi kerak. Ushbu chora-tadbirlarning izchil bajarilishi mintaqaviy tadbirkorlikni sezilarli faollashtiradi, yangi ish o‘rinlarini yaratadi, aholi daromadlarini oshiradi va mintaqaviy iqtisodiyotning barqaror rivojlanishini ta‘minlaydi. Mahalliy boshqaruv organlarining tadbirkorlikni qo‘llab-

**“ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO‘NALISHLARI” nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-3, 2026**

quvvatlash salohiyatini oshirish "O‘zbekiston — 2030" strategiyasi maqsadlariga erishishning muhim sharti hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining "O‘zbekiston — 2030" strategiyasi, 2023.
2. Isenberg D. The Entrepreneurship Ecosystem Strategy as a New Paradigm for Economic Policy // Babson Entrepreneurship Ecosystem Project. 2011.
3. Davlat statistika qo‘mitasi. Kichik biznes va tadbirkorlik ko‘rsatkichlari. Toshkent, 2024.
4. Stam E., van de Ven A. Entrepreneurial Ecosystem Elements // Small Business Economics. 2021. Vol. 56. P. 809-832.
5. World Bank. Doing Business Report: Measuring Business Regulations. Washington, 2023.